

Hoge score Edelveen met pelskwaliteit en pelslengte Brown nertsen

Op hitlijst van Nederlandse fokkers bij KF op positie 9 (Reuen) en 11 (Teven)

De Brown nertsen van Edelveen hebben de laatste jaren een grote positieve ontwikkeling doorgemaakt in pelskwaliteit en pelslengte. Sinds 2011 heeft Edelveen 3 keer DK reuen aangekocht, 10-20% van het totaal aantal fokreuen per jaar. Hierdoor is de pelskwaliteit met kleine stappen verbeterd. Na aanvoer van 200 DK teven in 2015, was het aandeel DK fokreuen in 2016 ruim 60% en de overige 40% had een hoog aandeel DK-lijn. Dat heeft in 2017 tot de beste pelskwaliteit in de historie van Edelveen geleid. De inspanningen voor een betere pelslengte bestaan uit een strenge selectie op lichaamslengte en een ruimer voerbeleid in de lactatieperiode. Edelveen kent meer reuenpelzen in klasse 40 tot 60 dan in klasse 30 en kent meer tevenpelzen in klasse 0 en 20 dan in klasse 1 in 2017. Met deze aanpak is een gemiddelde prijs, boven het veilinggemiddelde, van €31,60 behaald voor alle pelzen van de Brown nertsen.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Kenniscentrum Pelsdierenhouderij
Edelveen te Ederveen

Inleiding

De pelsprijs staat onder druk en dat maakt de situatie niet makkelijker. De pelsprijs raakt de kostprijs van de nerts en daarmee komt het in een kritieke fase. Zoals altijd is er veel verschil in opbrengstprijzen van de pelzen, veroorzaakt door grote verschillen in pelskwaliteit en pelslengte. Beide factoren zijn al jaren onderwerpen voor onderzoek op Edelveen en de ondernomen acties en resultaten van de laatste jaren worden hieronder opgesomd.

Pelkwaliteit:

- Opzetten en volgen verschillende bloedlijnen
 - Door aankoop DK reuen (2011 en 2013)
 - Lijnen met gekruiste nertsen versus de NL-lijn (2011-2016)
 - Aandeel DK reuen was 10-20% van totaal in 2011-2015
 - Aankoop 200 DK teven in 2015
 - Lijn met DK nertsen op Edelveen
 - Lijn met NLxDK nertsen (2015-2017)
 - Aandeel DK reuen in 2016 was 60% van totaal
- Projecten t.b.v. de pelskwaliteit
 - Pelsdatum
 - Leeftijd op pelsdatum
 - Oudste pups zijn het eerst pelsrijp = beste pelskwaliteit
 - Houd hiermee rekening in verspeelperiode
 - Borstelen van pelzen
 - Betere presentatie van de pels en daardoor betere kwaliteitsscore

Pelslengte

- Correlatie gewicht en lichaamslengte naar

pelslengte

- Beide factoren spelen rol in pelslengte
 - Formule om pelslengte te voorspellen
- Meten van lichaamslengte in transparante koker
 - Systeem is valide: na euthanasie van de nertsen wordt dezelfde lengte gemeten
- Meten erfelijkheid lichaamslengte nertsen
 - 2014: groepen met verschillende lichaamslengte
 - Pelslengte van pups van lange ouders is significant langer dan pels van nakomelingen van korte ouders
 - 2015-2017: lijnparing
 - Lichaamslengte van fokreue is veel belangrijker dan zijn gewicht
 - Lichaamslengte wordt vooral gemaakt in de lactatieperiode
 - Bij verspenen hebben pups al 75% van hun lengte
- Ontdekken dat rekbaarheid een genetische factor is
 - 2015-2016: lijnparing, volgen van pup tot pels
 - Hele nesten zijn goed rekbaar of niet goed rekbaar
 - Bij gelijk gewicht en gelijke lichaamslengte totaal 10% prijsverschil tussen goed rekbaar of niet goed rekbaar
- Meer voer verstrekken in lactatieperiode 2016
 - Teven 22 uur beschikking over voer ipv 20 uur
 - Puggewicht op 7 weken significant hoger dan voorgaande jaren
- Selecteren fokdieren
 - 2012-2014 reuen en teven: gewicht
 - 2014 reuen: gewicht en lichaamslengte, teven: gewicht

- 2015 en 2016 reuen en teven: gewicht en lichaamslengte

Deze projecten en managementmaatregelen hebben geleid tot de huidige pelskwaliteit en pelslengte. De ontwikkeling van beide pelseigenschappen van alle Brown pelzen van Edelveen wordt getoond over de periode 2012 tot en met 2017. Dit zijn de productie jaren 2011 tot en met 2016.

Ontwikkeling pelskwaliteit en pelslengte Reuen

De ontwikkeling in de verkoopjaren 2012-2017 staat afgebeeld in figuur 1 (pelskwaliteit) en 2 (pelslengte). Van de pelskwaliteit worden 2 eigenschappen afgebeeld: het aandeel goede kwaliteiten (Purple, Platinum, Burgundy en kwaliteit A) en het aandeel Velvet (kortharig 1, 2 en 3).

Het aandeel van de goede pelskwaliteit gaat van 2012 t/m 2015 met kleine stapjes vooruit en maakt in 2016 en 2017 veel meer progressie. Het aandeel Velvet is in de periode 2012-2015 ongeveer 30% en stijgt vervolgens in 2 jaar naar bijna 70% in 2017. De pelslengte is afgebeeld met 3 balken per jaar: Klasse 0 en 20 (grijs), Klasse 30 (oranje) en de klasse 40-60 (blauw)

De pelslengte van de Brown reuen kende geen vooruitgang in de periode 2012-2015. De pelzen geproduceerd in 2014 en verkocht in 2015 kenden zelfs een kleine teruggang in lengte. Daarna is in 2 jaren de lengte sterk verbeterd tot 54% van de pelzen in klasse 40-60 in 2017! Dit gaat verhoudingsgewijs vooral ten koste van de pelzen in klasse 0-20. Het aandeel lange pelzen stijgt en het aandeel korte pelzen wordt veel kleiner.

Ontwikkeling pelskwaliteit en pelslengte Teven

De ontwikkeling van de tevenpelzen is eveneens in 2 figuren afgebeeld. Figuur 3 geeft de ontwikkeling in pelskwaliteit weer, waarbij dezelfde eigenschappen zijn afgebeeld als in figuur 1. Figuur 4 geeft de pelslengte ontwikkeling aan met klasse 2 (grijs), klasse 1 (oranje) en klasse 0-20 (blauw).

De pelskwaliteit en het aandeel Velvet kent ook een beperkte ontwikkeling in de periode 2012-2015. In de daarop volgende jaren stijgen beide eigenschappen sterk met in 2017 95% goede kwaliteit en 77% Velvet.

De pelslengte van de Brown teven kende geen groei in de periode 2012-2014 en een terugval in 2015. De pelslengte in 2016 was gelijk aan de lengte in 2014, maar het daaropvolgende jaar is de pelslengte sterk verbeterd: 50% in klasse 0-20 en nog maar 8% in klasse 2. Het aandeel lange pelzen stijgt en het aandeel korte pelzen wordt veel kleiner.

Hitlijst KF

De pelseigenschappen worden verwerkt in een indexcijfer voor kwaliteit en lengte welke gerelateerd zijn aan alle verkochte pelzen van een kleurtype in een jaar. Per kleurslag en per land kan er een ranking gemaakt worden van deze indexcijfers. Het resultaat van Edelveen werd jarenlang rond de 20e positie gerankt. De ontwikkeling in het laatste jaar heeft daar verandering in gebracht, want zowel de kwaliteit als de lengte zijn sterk verbeterd. In tabel 1 staan de indexcijfers voor kwaliteit en lengte en de ranking op de hitlijst per sekse.

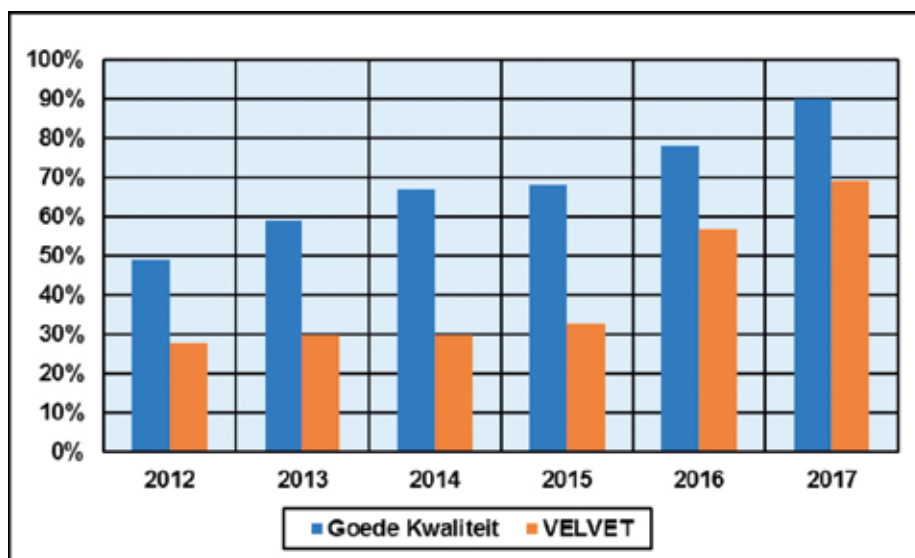
Deze indexcijfers onder 100 geven aan hoe veel mooier en langer de beste pelzen van de veiling moeten zijn. Toch behoort de huidige kwaliteit en lengte tot de top 10 van Nederlandse pelzen in Kopenhagen.

Discussie en aanbeveling

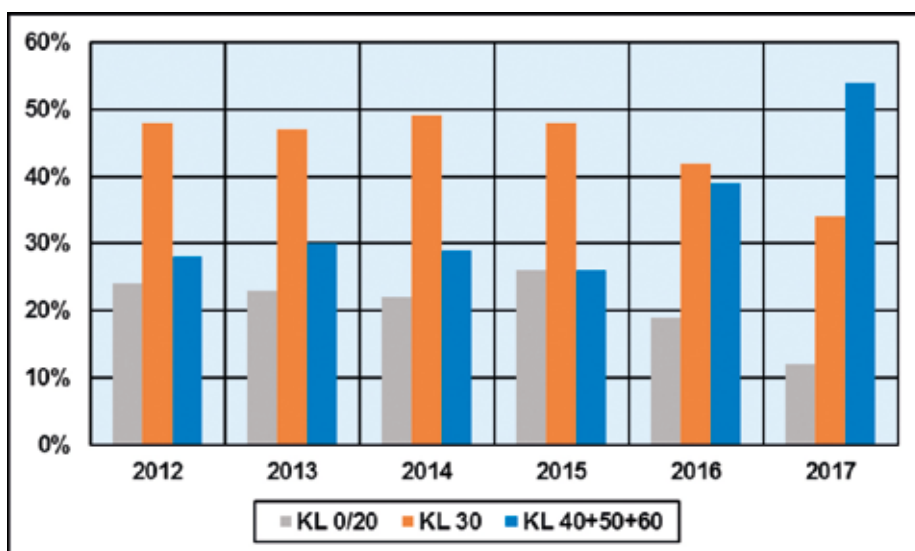
De huidige positie is door de genomen stappen goed te verklaren. Aan het einde van 2016 kenden we helaas een AD-uitbraak waardoor de gebruikelijke selectie niet mogelijk was. Een veel genoemde oorzaak voor deze uitbraak was de aanvoer van 200 vrije-teven in zowel 2015 als 2016. Het gevolg was dat alle teven en reuen met een lage ELISA en een minimaal redelijke kwaliteit zijn ingezet in 2017. Hoe de pelzen van deze nertsens zullen zijn moeten we afwachten, toch is uit het voorgaande verhaal duidelijk dat de basis voor kwaliteit en lengte in 2017 stukken beter was dan enkele jaren daarvoor. De ontwikkeling in de pelskwaliteit kende de grootste vooruitgang nadat we veel DK reuen, uit eigen productie (60% van totaal),

Figuur 1: Pelskwaliteit ontwikkeling Brown reuen Edelveen 2012-2017

Figuur 2: Pelslengte ontwikkeling Brown reuen Edelveen 2012-2017

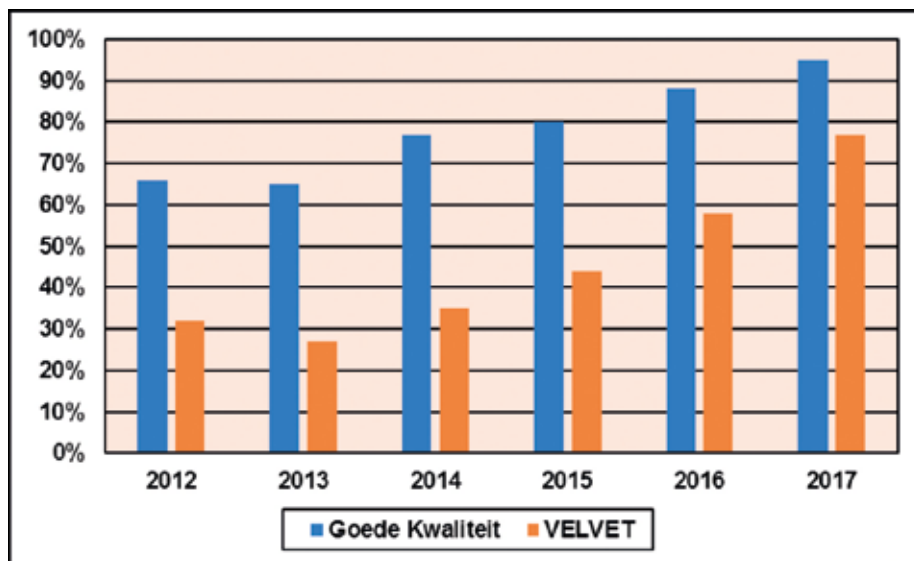
Tabel 1: Kwaliteitsindex en Maatindex en positie Hitlijst Edelveen Brown nertsens 2017

Sexe	Kwaliteit	Maat	Hitlijst positie
Reu	88	95	9
Teef	94	95	11

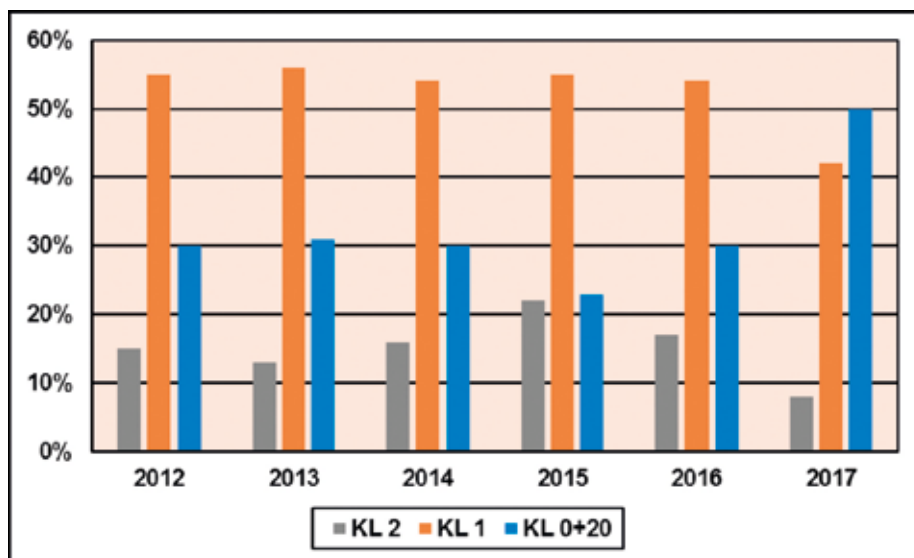
konden inzetten. Dat waren de reuen uit de aangevoerde AD-vrije teven. Ook de reuen uit de NLxDK lijn hebben ondertussen een hoog aandeel DK-lijn in zich. De vooruitgang in kwaliteit is een cumulatieve ontwikkeling; het aandeel goede kwaliteit wordt steeds hoger. De goede kwaliteit is aan het type Velvet gerelateerd en daarmee is het ook het kenmerk om de fokdieren op te selecteren. Voor een goede stap in pelskwaliteit is aan-

koop van hoog kwalitatieve reuen het beste advies. Het aantal reuen zal mede bepalen hoeveel verbetering in de kwaliteit gemeten gaat worden. De kleine aantallen reuen die we vanaf 2011 hebben aangevoerd kenden een verbetering die na een paar jaar stagneerde. Toen er in 2016 veel DK reuen ingezet zijn was dat direct in de kwaliteit te zien. Die aanpak, veel goede reuen, leidt tot de snelste kwaliteitsverbetering.

Figuur 3: Pelskwaliteit ontwikkeling Brown teven Edelveen 2012-2017

Figuur 4: Pelslengte ontwikkeling Brown teven Edelveen 2012-2017

De pelslengte kent ook een goede ontwikkeling. De aanpak aan het einde van 2013, het meten van de lichaamslengte in de koker, kon toen nog niet vermoeden dat het tot vandaag een intensief onderzoeksonderwerp zou zijn. De focus op lichaamslengte kwam uit frustratie dat selectie op gewicht geen vooruitgang bracht. De aankoop van de DK reuen met een hoge index voor maat kwam nauwelijks terug in een goed gewicht. De selectiegrens voor gewicht is in de periode 2012-2015 niet verhoogd; anders hadden we niet genoeg reuen. In de pelsperiode van 2013 zijn we gestart met het meten van de lichaamslengte. Dat gaf een andere kijk op de situatie: bij ieder gewicht is een grote spreiding in lichaamslengte en bij iedere lichaamslengte is er een grote spreiding in gewicht. Een reu

met een goed gewicht kon best een korte reu zijn en een lange reu met te weinig gewicht is waarschijnlijk uitgeleerd. 1 jaar later hadden we al gemeten dat nakomelingen van lange ouders ook lang zijn en een veel betere pelslengte geven als de nakomelingen van korte ouders. Dat resultaat is in 2015 en 2016 bevestigd, met de aanvulling dat het gewicht van de fokreus een ondergeschikte rol speelt in de pelslengte van zijn nakomelingen. In 2016 hebben we, naar aanleiding van Deens onderzoek, de teven meer voer verstrekt in de lactatieperiode. De pups waren op 7 weken leeftijd zwaarder dan we ooit gemeten hadden. Later dat jaar zagen we dat de variatie in lichaamslengte op pelsdatum bepaald is door de variatie in lichaamslengte op 10 weken leeftijd, net na het ver-

spenen. De pelslengte was zeer sterk gecorreleerd aan de lichaamslengte op 10 weken. De goede pelslengte van alle Brown nertsen in 2016 (verkoop 2017) lijkt zodoende een optelsom van selectie op lichaamslengte en meer voeren in de lactatieperiode. Als laatste factor brengen we de variatie in rekbaarheid in beeld. Deze factor weegt zeer zwaar in de pelslengte en het kunnen herkennen van deze factor aan de levende nerts is een nog onbeantwoorde vraag. Wij blijven druk bezig om deze vraag te beantwoorden.

Voor een betere pelslengte moet je de nertsen selecteren op lichaamslengte. Gebruik je de koker met sensor, dan is het belangrijk om te weten dat de sensor alleen in het midden van de koker meet. Nertsen die met hun kop langs de kant bewegen worden gemeten op hun oren en vallen daardoor korter uit dan ze daadwerkelijk zijn. Bij gebruik van de koker, plak een centimeterlint aan de buitenkant. De lengtebepaling is te belangrijk en dient goed uitgevoerd te worden. Het best past om iemand loodrecht op de koker te laten kijken en dat deze persoon de lengte kan aflezen op het cm-meetlint. De nerts strekt zich vaak maar even, dat moment moet je gezien hebben. Zo niet, dan is de meting incorrect en niet bruikbaar. De nerts moet zich strekken om de werkelijke lengte te laten zien. Lukt die eerste keer niet, probeer het later nog eens. Selecteren op die lengte verbetert de pelslengte. Selecteren op lichaamslengte voorkomt gebruik van te korte fokdieren. Loop in januari nog eens langs uw nertsen en verwijst te korte dieren naar de productiegroep. Door dit onderneemt uit te selecteren hebben we de grens voor lichaamslengte van de fokdieren in 2 jaar met 3 cm kunnen verhogen voor zowel de reuen als de teven. De positie op de hitlijst is een gevolg van de bovengenoemde aanpak van de pelskwaliteit en pelslengte. De variatie in kwaliteit en lengte zit ook in uw nertsen. Maak er gebruik van om een verbetering te bereiken. Dat is in korte tijd realiseerbaar.

